

Kausativa verb

Kausativa verb (orsaksverb) kan på persiska skapas från verb genom att man lägger ändelsen -ān till presensstammen av det enkla verbet. Till det läggs sen -(i)dan för att bilda infinitiv.

Verbet fahmidan, fahm 'att förstå'

Man manžur-e u-rā fahmidam.

Jag förstod vad han menade.

(manžur=mening, innebörd, syfte)

Kausativt verb av fahmidan , fahm

Presensstam: fahm + ān + (i)dan > fahmān(i)dan 'få att förstå, orsaka så att någon annan förstår'

Presensstammen av fahmān(i)dan är fahmān

U mas'ale-rā be man fahmānd.

Han fick mig att förstå frågan.

(mas'ale=problem, fråga)

Kausativa verb har innebörden av att man orsakar (ser till att) någon annan gör det första verbet t.ex. *bränna* är kausativt verb av *brinna*. Om man bränner något gör man så att det brinner. På samma sätt är *mata* kausativt verb av *äta* (man orsakar att någon annan äter). Kausativa verb är alltid transitiva (dvs. kan ta direkt objekt).

Verbet tarsidan, tars 'bli rädd'

Vaḡti ke šab mišavad, Pari mitarsad.

När det blir kväll blir Pari rädd.

Presensstam: tars + ān + (i)dan > tarsān(i)dan 'skrämma, orsaka så att någon annan blir rädd', presensstam: tarsān

Gorg ensān-rā mitarsānad.

Vargen skrämmar människan.

(gorg=varg, ensān=människa)

I de texter Ni har läst har Ni haft exempel på kausativa verb:

Āftāb mivehā-rā zud miresānad

Solen får frukterna att mogna fort.

(resāndan, resān 'att få att mogna, att skjutsa', kausativt verb bildat från residan, res 'att mogna, att anlända')

Pire zan xar-rā x^vābānd

Gumman nattade åsnan, fick åsnan att somna'

(x^vābāndan, x^vābān 'natta, få sömn på' kausativt verb bildat från x^vābidan, x^vāb 'somna')

I ett fall förkortas presensstammen av det enkla verbet när man bildar kausativa verb:

nešastan, nešin 'sätta sig'

kausativt verb: nešāndan, nešān 'anvisa plats, se till att någon sätter sig' (inte nešināndan)